

НОВИНИ 1/2017

садівництва

Актуально

Майбутнє гліфосату2

Захист саду

Прогнозування захисту від парші3

Ефективний захист яблуні
від парші8

Хімічні групи фунгіцидів13

Розсадництво

Вирощування семимісячних
саджанців.....14

Агротехніка

Градозахисна сітка
в плодovих садах22

За рубежем

Перспективи
мультипровідникових дерев.....30

Нові культури і сорти

Нове в сортименті яблуні37

**“Новини садівництва”
щоквартальний
науково-виробничий журнал
№1(95), січень-березень 2017р.**

Засновники:

Укрсадвинпром; Уманський національний університет садівництва; Інститут помологі НААН; Мелітопольська дослідна станція садівництва; Подільська дослідна станція Інституту садівництва НААН

Зареєстрований Держком-
видавом України
5.03.1994 р., серія KB 465

Головний редактор:

Мельник О.В., доктор с.-г. наук,
професор

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А.Ф.,
Бутило А.П., Копилов В.І.,
Копитко П.Г., Майдебур В.І.,
Хоменко І.І.; доктор екон.наук
Непочатенко О.О., кандидати с.-г.
наук Кучер М.Ф., Ріпамель-
ник В.П., Сенін В.В.; Рибак А.В.

Номер редагували:

Мельник О.В., Личенкова І.О.

Проект обкладинки

і верстання: Мельник О.В.

Підписка в редакції:

тел. 066 4886429, 096 5008455

і на сайті www.novsad.com

Адреса редакції:

Абон. скринька 543,

20305, м. Умань-5

Черкаської області.

Ел.пошта: novsad@ukr.net

тел. +38 04744 32326

Підписано до друку 28.ІІІ.2017

Формат 60х84 1/16

Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми “Есе”: 03142, м. Київ,
пр-т Акад. Вернадського, 34-1

Фото на обкладинці:

Інтенсивний черешневий сад у польському садів-
ничому господарстві; справа – 20-річні дерева на
сіянцевої підщепі (фото О.В. Мельника).

НОВЕ В СОРТИМЕНТІ ЯБЛУНІ

За матеріалами конференцій "Interpoma" (Італія) і "Horti-Technika" (Польща) та зарубіжними публікаціями.

Раціональний вибір помологічного сорту для закладання саду залежить не від садівника чи виробника садивного матеріалу, а від уподобань споживачів, ринків збуту та запитів крупних торговельних мереж.

Провідні сорти яблуні, популярні у світі – Голден Делішес та, особливо, Гала. У Південному Тиролі 15–20-річні насадження сорту Гала замінюють краще забарвленими його клонами. У регіонах, де умови для формування покривного забарвлення яблук сприятливі, беруть смугасті, а в інших – з інтенсивним червоним забарвленням шкірки [1].

Італія

У Південному Тиролі 21,7% загального обсягу нових насаджень у сезоні 2013–2014 рр. складає сорт Гала, 20,9% – Голден Делішес і ця тенденція утримується надалі. Гала та Голден Делішес Рейндерс особливо популярні в низинних місцевостях, на підвищенні перевагу надають сорту Голден Делішес та Голден Парсі да роса, а на гірських схилах – Голден Делішесу клон Б. У трійку провідних сортів входить також Ред Делішес з часткою в 16,5% від усіх посаджених дерев, зокрема його клони Скарлет Спур, Ред Велокс і Роат. Популярні також клони сорту Фуджі зі смугастим покривним забарвленням.

Мережі супермаркетів прагнуть виділятися реалізацією особливого клубного сорту. У Південному Тиролі понад чверть нових садів закладено сортами Ам-

брозія, Нікотер, Розі Глоу (клон Пінк Леді), Сцілат та Евеліна. Не всі розрекламовані в недалекому минулому клубні сорти яблуні набули популярності, а сорт Рубенс взагалі зник з прилавків. Не досягнув очікуваного результату сорт Моді, попит на саджанці якого майже відсутній.

Останнім часом до садіння клубних сортів ставляться більш виважено. У Південному Тиролі найчастіше садять Нікотер (Канзі), найближчими роками його може перевершити Сцілейт (Енві), який доцільно садити вище 500 м над рівнем моря. Втратили попит клубні сорти Маірак, Моді і Рубенс.

Франція

Французькі садівники надають перевагу сортам Гала, Голден Делішес і Грані Сміт, в окремі роки садять дерева сорту Ред Делішес, насадження сорту Фуджі не розширюють. Високим попитом користуються клони сорту Гала, зокрема ранньостиглий Гала Вал на південному сході та Ред Лум Ператонер. Вирощують клон Челенджер сорту Грані Сміт, стабільно збільшується попит на сорт Евеліна (клон Пінови), частка якого зросла до 20%.

У Франції припинили садити сорт Джульетта (СООР 43), продовжують садити клубний сорт Пінк Леді та його клон Розі Глоу. Особливу увагу надають сортам Скайфреш (Джаз) та Сайлейт (Енві).

Австрія

В Австрії найбільш популярний сорт – Гала. В основному садівничому регіоні – Штирії зацікавлені темно-червоними клонами Елстару (Ред Флейм) і сортом Голден Делішес. Останні кілька років садили Ред Джонапринц, проте інтерес до нього та сорту Бреберн знизився. Зважаючи на можливості експорту до Північної Африки, зросло зацікавлення клонами сорту Ред Делішес, плоди якого продаються там з ціною на рівні яблук сорту Гала. Зростає попит на місцевий сорт Кронпринц Рудольф.

Польща

Західноєвропейські плодіві розсадники реалізують саджанці сортів Голден Делішес і Ред Делішес в Україну, Румунію, Росію, Молдову та Марокко. У Польщі садять переважно сорти Гала і Ред Джонапринц, дещо менше – Чемпіон і Голден Делішес Рейндерс.

Ред Делішес у Польщі успішно вирощували в минулому (Старкримсон), проте більшість насаджень вимерзла під час суворої зими 1986/1987 рр. Останнім часом насадження клонів сорту Ред Делішес розширюють для забезпечення потреб мереж супермаркетів та освоєння нових ринків збуту.

Вирощування клонів сорту Ред Делішес в умовах середньої кліматичної смуги (Польща) пов'язане з чималими труднощами. Дереву уражуються хворобами деревини, а плоди схильні до здрібніння. Морозостійкість порівняно невисока. Квітки чутливі до заморозку, цвітіння вирівняне, тому існує ризик вимерзання всього цвіту. Для досягнення відповідного смаку плодів необхідно багато

тепла.

Кілька років польські садівники успішно вирощують спуровий клон Камспур, на який не поширюється ліцензія (торгова назва Ред Чіф). Завдяки високій морозостійкості, дерева без пошкоджень витримали кілька морозних зим. Плоди зі смугастим рум'янцем, не завжди повністю забарвлені. Суперчіф Сандідж забарвлений краще від Камспура і слабше за нього росте, тому його щеплять на сильнорослих підщепах.

Набуває популярності високоврожайний клон Ред Делішес Ерлі Ред Ван Ерован – сильнорослий, краще вдається на карликовій підщепі, плоди з інтенсивним рум'янцем, а також його клон Джеромін з вищесередньою силою росту, плоди з більш інтенсивним рум'янцем.

Ред Кап – найбільш популярний у Польщі спуровий клон сорту Ред Делішес, який на родючих ґрунтах рекомендують вирощувати на карликовій підщепі М.9.

Скарлет Спур – французький клон з крупними, привабливими плодами високого смаку. Збиральна стиглість настає раніше інших клонів Ред Делішеса.

Південнотирольські клони Роатс Кінг Ред Делішес і Ред Велокс з інтенсивним рум'янцем вирощують на підщепі М.9.

Зузі Ред – польський спуровий клон сорту Старкримсон з дещо вищою від Камспура силою росту. Зважаючи на місцеве походження, вірогідно, найбільш пристосований до умов середньої кліматичної смуги.

З 1990-х років у Польщі вирощують переважно стійкий до регресії сорт Гала Маст з розмитим поверхневим забарвленням шкірки. Стійкою до регресії вважають також клон Оброгала з вирівняним темно-червоним рум'янцем, а також Наталі Гала з синюватим нальотом на шкірці, стабільним вважають також клон Зузі Гала. Зі смугастих клонів набуває популярності Брукфілд Гала.

Ліцензійна оплата на новий клон Ред Джонапринц Селект (Вілтонс Стар) майже удвічі вища, ніж за основний сорт, проте більш глибокий вирівняний рум'янець, що з'являється на зав'язі навіть у червні, дозволяє одноразовий збір урожаю [3].

Німеччина

Найбільш популярні сорти в Німеччині – Гала й Елстар, досить поширені Бреберн і Пінова. 32,4% усіх посаджених дерев яблуні в північній частині країни у 2013–2014 рр. належало сорту Елстар, 27% займав Джонаголд, 10,8 – Бреберн і 8,2% сорт Ред Боскоп.

На півдні Німеччини (регіон Боденського озера) клімат підходить як для північно-європейських сортів Елстар і Джонаголд, так і для південно-європейських – Гала, Голден Делішес та Бреберн. Проте сорти Голден Делішес, Бреберн і Джонаголд тут більше не садять.

До недавнього часу місцеві трейдери надавали перевагу "смугастим" сортам, а тепер зріс попит на сорти з вираженим рум'янцем. Найбільше тут садять яблуню сортів Елстар, Елроса та Екселент Стар, підвищений інтерес також до клонів сорту Гала.

Для прямої реалізації в фермерських господарствах вирощують також сорти Веллант, Рубінетте і Сапора. До сортименту рекомендовано включити сорт Евеліна (клон Пінови), плоди якого, порівняно з основним сортом, суттєво краще забарвлені і під градозахисною сіткою менш заіржавлені. До четвертого року врожай з дерев збирають за один – два, а надалі за три прийоми.

Для органічного вирощування випробовують нові сорти яблуні Світанго, Сміттен, Крімсон Крісп, ІссаКю, Меркур, Галіва, Евеліна, Галант і Натіра (останній також для інтегрованого виробництва). Показники сорту Натіра перевищують основний органічний сорт Топаз. Зважаючи на слаборослість, дерева сорту Натіра на підщепі М.9 слід садити з розташуванням місця щеплення не вище 8–10 см над рівнем ґрунту [2].

Нідерланди і Бельгія

Протягом останнього десятиріччя площі насаджень яблуні в Нідерландах і Бельгії суттєво скоротилися. Частка Джонаголд в бельгійських яблуневих садах сягає 60%, в Нідерландах його садять дещо менше від лідируючого тут Елстару. Останнім часом ціни на плоди сорту Джонаголд зазнали тиску від польських яблук, тому зацікавлення ним невисоке. Голландські садівники надають перевагу Елстару і, зважаючи на високу ціну, потрохи садять Нікотер.

Закладання яблуневих садів у Бельгії в занепаді. Практично не продукують Джонаголд, оскільки бельгійські садівники надають перевагу вирощуванню груші.

Португалія

У Португалії традиційно вирощують груші, а з яблук, в основному, – клони сортів Гала і Голден Делішес. Переважають смугасті клони сорту Гала – Шніко, Редлум та Бейжент (Брукфілд Гала), а також Голден Делішес Рейндерс. Останнім часом почали вирощувати Голден Парсі да роса.

Великобританія

Традиційні англійські сорти – Бремлі Сідлінг для технічної переробки та десертний Кокс Пепін Оранж – вирощують лише за контрактами, їх замінено сортом Гала. Існує значний інтерес до вирощування груш.

Література

1. Lovatti L. Nowe sporty odmian jablek Gala i Red Delicious // VI Targi sadownictwa i warzywnictwa. Materiały konferencyjne. – Warszawa: Oikos, 2016. – P. 30.
2. Natyra and Pinova Evelina recommended // European fruitgrowers magazine. – 2014. – №3. – P. 26.
3. Okla A. Odmiany przyszłości // Sad. – 2016. – №2. – P. 41-47.
4. Vliegen-Verschure A. Interest is growing in (scab) resistant apple varieties // European fruitgrowers magazine. – 2015. – №2. – P. 18-19.
5. Vliegen-Verschure A., Poldervaart G. What apple varieties are planted by European fruit growers ? // European fruitgrowers magazine. – 2015. – №4. – P. 10-12.

(О.В. Мельник, Л.М. Слободяник, К.М. Шевчук)